

Boendeplanering för personer med funktionsnedsättning år 2015, 2016 och 2017 i Enskede-Årsta-Vantör

Bakgrund

Det finns i hela staden ett stort behov av bostäder för personer med funktionsnedsättning. Behovet omfattar boenden utifrån socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Antalet boenden inom stadsdelsförvaltningarnas regi eller upphandlade inom Lagen om valfrihetssystem (LOV) räcker inte till vilket leder till att ett antal platser för målgrupperna köps utanför LOV. Beslut som inte verkställs inom tre månader redovisas kontinuerligt. Risken för viten finns och har även uppkommit.

Kostnaderna för platser som köps utanför LOV är oftast högre än inom det egna beståndet eller inom LOV. Cheferna för biståndshandläggarna förhandlar priserna med de privata utförarna men kostnaderna blir ändå ofta höga, för dessa platser.

Boenden i Enskede-Årsta-Vantör

Inom stadsdelsområdet finns många boenden för målgrupperna och de har en bra geografisk spridning. Gruppboendena Johanneshov 1 och 2, Enskededalen, Stureby, Gesunden, Kolmilan och Brobacken drivs i egen regi. Sammanlagt omfattar dessa gruppboendeställen 43 lägenheter.

Ett antal gruppboendeställen bedrivs även på entreprenad. Det är Vantörs gruppboendeställen som drivs på entreprenad av Attendo LSS AB. Enskededalens serviceboendeställe, samt gruppboendeställena Årsta, Sofielund och Sköntorp drivs på entreprenad av Olivia Omsorg AB.

Inom socialpsykiatrin finns Hagsätra och Dalens gruppboendeställen som drivs på entreprenad av Aleris Omsorg AB. Sammanlagt omfattar de entreprenaddrivna grupp-/serviceboendeställena 84 lägenheter. Inom stadsdelsområdet finns totalt 127 lägenheter för dessa målgrupper.

Gruppbestäder som drivs i Egen regi

Gruppbestäderna Johanneshov 1 och 2 är belägna i Enskede gård. Enskededalens gruppbestad ligger i Enskededalen, i anslutning till Enskededalens servicehus. Gesundens gruppbestad ligger i Årsta och Stureby gruppbestad ligger i anslutning till Stureby vård- och omsorgsboende. Brobackens gruppbestad ligger i Rågsved och Kolmilans gruppbestad ligger i Hagsätra.

Gruppbestäder som drivs på Entreprenad

Vantörs gruppbestäder ligger i Bandhagen, Rågsved och Hagsätra. Gruppbestäderna Årsta och Sköntorp är belägna i Årsta. Sofielunds gruppbestad ligger i Enskede och Enskededalens servicebestäder ligger i Enskededalen. Hagsätra gruppbestad ligger i Hagsätra och Dalens gruppbestad i Enskededalen.

Planerad nybyggnation

Förvaltningen bevakar alltid att gruppbestäder byggs inom alla nybyggnationsområden.

Planerad avveckling

För närvarande finns inga planer på avveckling av förvaltningens gruppbestäder enligt LSS, även om det skulle finnas behov av att ersätta Enskededalens gruppbestad, som ligger i anslutning till Enskededalens servicehus, med en mera ändamålsenlig gruppbestad. Förvaltningens bedömning är att det inte är möjligt att genomföra i dagsläget trots att behovet av gruppbestäder är stort.

Förvaltningen ser däremot att en omvandling är möjlig av tre mindre boendeenheter, inom äldreomsorgen, till boende för personer under 65 år enligt LSS/SoL. Behovet av platser inom äldreomsorgen minskar medan det finns ett stort behov av bostäder för personer med funktionsnedsättning.

De boendeenheter som skulle kunna omvandlas är Skedviken i Årsta (för närvarande åtta platser), Poppelgården i Enskededalen (för närvarande åtta platser) och en enhet som ligger separat inom Stureby vård- och omsorgsboende (för närvarande 12 platser).

Övriga planeringsförutsättningar

Förvaltningen ser att det finns behov av ett förändrat synsätt gällande bostäder för personer med funktionsnedsättning. Istället för att bygga gruppboendestäder/servicebostäder vid nybyggnation skulle ett antal lägenheter i det ordinarie bostadsbeståndet kunna "öronmärkas" för målgruppen och förmedlingen av dessa ske via Bostad Stockholm. Nybyggda bostäder är numera både tillgängliga och anpassade vilket skulle möjliggöra denna förändring.

En viktig förutsättning är dock att ett utvecklat boendestöd kan erbjudas och att fördelningssystemet för verksamhetsområdet ändras så att förvaltningarna ersätts för den faktiska kostnaden för boendestödet. Förvaltningen ser detta som ett steg mot normalisering för målgruppen. Vid diskussioner i stadsdelsnämndens funktionshinderråd framgår det att även rådet ser positivt på en sådan förändring.

Om en sådan förändring genomfördes skulle även vissa av de brukare som idag bor inom gruppboendestäder kunna erbjudas förtur till nybyggda vanliga bostäder. Det gäller de som skulle kunna få goda levnadsvillkor genom insatsen boendestöd. Därmed skulle även lägenheter inom nuvarande gruppboendestäder kunna friställas och erbjudas brukare som behöver bo i gruppboendestad.

Förvaltningen ser att detta, förutom ett stort steg mot normalisering och de önskemål som nya brukare framfört, skulle minska kostnaderna för staden, då gruppboendestäder är kostsamma att bygga. Nybyggda gruppboendestäder har dessutom ofta höga hyror som de enskilda brukarna har svårt att klara av med sina inkomster vilket leder till att de förvaltningar som bygger gruppboendestäder ofta även får täcka delar av hyreskostnaderna.

När gruppboendestäder ska byggas ser förvaltningen framförallt ett behov av fristående gruppboendestäder. Det har vid flera tillfällen kommit klagomål från personer som bor i samma fastighet som gruppboendestäderna. Klagomålen har handlat om att boende i gruppboendestäderna varit störande. Många av brukarna har ett utåtagerande beteende som inte alltid kan avhjälpas genom personalens bemötande. Det har hänt att brukare varit tvungna att flytta för att inte gruppboendestaden ska riskeras. För denna målgrupp behövs fristående gruppboendestäder, vilket är svårt att få tillgång till då marken i Stockholms stad är attraktiv och det är brist på bostäder för alla medborgare.